

Secundària
BambúLector

Guia de lectura adaptada
al model educatiu
de les competències
i les directrius de PISA.

Maria Remei Barberà

La llum de les fondàries

Frances Hardinge

Nom:

Curs:

Abans de llegir

- 1 Observa la **coberta** de la novel·la i respon les preguntes.

- De quin color és el fons? Per què?

.....

.....

- Quins elements hi ha al voltant de la pàgina?

.....

.....

.....

- Quina és la imatge central, entre el títol i el nom de l'autora? Quines tonalitats té?

.....

.....

- 2 El **títol** de la novel·la, *La llum de les fondàries* (*Deeplight* en anglès, l'idioma de la novel·la original), està format per un sintagma nominal que inclou una antítesi; recorda el significat d'aquesta figura literària i justifica-la. A continuació, inventa'n una altra que tingui la mateixa estructura.

antítesi

2f. Figura literària consistent a oposar dos mots, dos pensaments, dues expressions, etc., de sentit contrari en una mateixa frase.

Gran Diccionari de la Llengua Catalana

- a Quins són els dos elements que s'oposen?

.....

.....

- b Quina altra antítesi proposes?

.....

- 3 Al final del llibre hi ha l'**índex**. Completa la informació que s'hi refereix.
- a Al començament hi ha dues pàgines d'introducció a l'obra, és a dir, un
 - b La història s'explica a través de capítols, numerats i sense títol.
 - c Al final de l'obra el desenllaç s'explica mitjançant un

- 4 Pel que fa a l'**autora**, Frances Hardinge, completa la informació que hi ha després de l'índex.

- a Què va estudiar?

.....

- b On va treballar?

.....

- c Quin premi va obtenir la seva primera novel·la?

.....

- d Per quina obra ha estat seleccionada per a la medalla Carnegie del CILIP?

.....

- e Quin premi va obtenir *L'arbre de les mentides*?

.....

© David Levenson

- 5 Llegeix atentament el text de la **contracoberta** i respon les preguntes.

Els déus de la Miríada eren tan reals com els litorals i les corrents, i tan despietats com els vents i els remolins. De cop, van alçar-se per combatre entre ells fins a la mort, van segar la vida de centenars d'illencs i van transformar-ho tot per sempre.

Als carrers de la capital de l'illa de Redama fan vida en Hark i en Jelt. Viuen del que arrepleguen submergint-se al mar a la recerca de restes dels déus, qualsevol cosa que es pugui vendre. Però sota les onades n'apareix de sobte una que desafia a qui tingui prou coratge per fer-se-la seva. Una cosa valuosa. Una cosa perillosa.

- a Quin adjectiu indica la fatídica característica principal dels déus de la Miríada?

.....

- b Amb quines expressions, que són un exemple de paral·lelisme, es vol cridar l'atenció del lector?

.....

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 9 a la 73

- 1 Al **pròleg** l'autora relata uns esdeveniments que serveixen d'introducció i situen el lector en un context determinat. Tria l'opció correcta en cada cas i, al final, escull la combinació correcta.

a L'arxipèlag que havien governat els déus durant segles s'anomenava...

la Miráda.

el Sotamar.

les Illes Divines.

b Per aniquilar-se entre ells, els déus en van tenir prou amb...

unes quantes hores.

un parell de dies.

una setmana.

c Entre el Cataclisme i els fets que explica la novel·la han transcorregut...

deu anys.

trenta anys.

cinquanta anys.

d La combinació correcta és:

- 2 Ja des de les primeres pàgines del llibre s'observa la precisió en el llenguatge i la gran riquesa de vocabulari de l'autora; relaciona cada **locució adverbial** amb el seu significat.

a Els molls havien quedat atapeïts ja a trenc d'alba (pàg. 12)

b [...] esperava sempre aquells moments amb candelletes (pàg. 16)

c Va mirar d'esquitllada a dreta i esquerra (pàg. 20)

d [...] deixar que el corrent se l'endugués de biaix (pàg. 23)

e Aquestes ocasions s'han d'agafar al vol (pàg. 26)

f [Les pedres] saltaven avall de tant en tant (pàg. 31)

g [...] per veure-s'hi bé a les fosques (pàg. 32)

h [...] mirant d'aferrar-s'hi en va (pàg. 33)

i [...] s'anaven acostant a batzegades (pàg. 36)

j i potser a sobre poc de fiar (pàg. 43)

k en tot cas no ho havies fet de mala fe (pàg. 47)

l [...] una confessió amb pèls i senyals (pàg. 49)

m En Hark va respondre al subaltern d'esma (pàg. 56)

n [...] amb prou feines ni es fixava en les olors (pàg. 62)

o [...] havien acabat reconeixent a contracor (pàg. 68)

1 per si fos poc

2 amb moviments bruscos

3 difícilment

4 sense llum

5 de mala gana

6 de manera maquinal

7 en direcció obliqua

8 amb malícia

9 amb impaciència

10 amb tots els detalls

11 d'una manera inútil

12 En clarejar el dia

13 alguna vegada

14 d'una manera casual

15 aprofitant una avinentesa

- 3 Durant el **plantejament** de l'obra, es presenten els personatges principals i el context en el qual viuen. Indica si les afirmacions següents són vertaderes (**V**) o falses (**F**).

	V	F
El Hark era al port de l'illa de Redama intentant enredar un comerciant continental.		
El submarí <i>Insondable</i> va entrar al port portant les restes d'un vaixell enfonsat.		
El Jelt va arrossegat el seu amic Hark a una trobada amb quatre contrabandistes.		
Aquell mateix vespre els dos nois havien d'entrar a robar a dos fars.		
Els homes del governador van detenir el Hark perquè havia perdut la fona.		
Van portar el Hark a la casa de subhastes perquè fos venut en règim de servitud.		
A la sala hi havia un jutge que el va condemnar a una pena de cinc anys.		
Per tal d'evitar anar a galeres o a les mines, el Hark es va defensar a ell mateix.		
La doctora Vyne va fer la millor oferta perquè li calia un noi forçut.		
El Hark treballava de criat per als sacerdots al Santuari, a l'illa anomenada Nial.		

- 4 La doctora Vyne té plans per al Hark i disposa que comenci la seva escolarització (tant el Hark com el Jelt eren dos orfes de l'hospici analfabets). Llegeix el que pensava el noi més gran sobre la **lectura** i completa l'activitat.

«Llegir estava el cervell», havia dit sempre en Jelt. «O vius al món o vius als llibres. Totes dues coses alhora no es pot. I ¿què hi ha, als llibres, ben mirat? Un fotimer de ximpleries escrites per babaus que no han après mai res a cops. No serveixen per a res.» (Pàg. 66)

Escriu un text que rebati els arguments del Jelt i n'aporti d'altres que promoguin la lectura.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 74 a la 137

- 1 En les obres literàries es donen diferents **tipus de discurs** (descripció, narració i diàleg) que es van alternant. Llegeix el fragment en el qual el sacerdot Aguait explica al Hark la primera vegada que va veure la Dama Oculta, subratlla els tipus de discurs amb colors diferents i indica breument el contingut de cadascun.

—Jo no soc cap déu —va prosseguir Aguait—, i respirar por em va causar un trasbals a l'organisme. Quan finalment vaig recobrar la lucidesa, em vaig descordar, vaig sortir a fora i vaig deixar que els circells em recorreguessin el cos per examinar-me.

»La Dama va deixar que anés descendint fins a les profunditats per mitjà d'aquelles algues tentaculars, posant-hi ara una mà ara l'altra. Era la seva cabellera, però més que una cabellera, i surava al seu voltant com un bosc viu. Vaig trobar-la ben bé al mig: la Dama Oculta. Era dona de cintura en amunt, o una cosa semblant a una dona, amb una pell d'un blanc blavós com un ou d'ocell. De cintura en avall tenia el cos i les potes afuades i cantelludes d'una cabra de mar gegantina, tan llargues que no se'n veia el final.

»La Dama em va atraure cap a ella, em va enlairar fins al seu coll sostenint-me amb la seva cabellera esvalotada i es va posar a parlar-me a cau d'orella. No em va demanar que li digués res; aquell dia no. Necessitava algú que l'escoltés.

(Pàg. 81-82)

DESCRIPCIÓ	NARRACIÓ	DIÀLEG

- 2 El Hark fa d'ajudant de la doctora Vyne dos vespres a la setmana. Escribeu les paraules del **camp lèxic** de les edificacions de la pàgina 84 que corresponen a les definicions que hi ha a continuació.

a m. Pedra tallada ordinàriament en forma de paral·lelepípede rectangular, per a la construcció de murs, pilars, etc. (en plural)

b m. Mur per a protecció dels soldats. (en plural)

c f. Obertura rectangular llarga i estreta practicada en un mur perquè hi entri la llum o per a disparar des de dins. (en plural)

d m. Prisma d'obra per a defensa al cim d'un mur, deixant entre cada dos d'ells una obertura per llançar projectils a l'enemic. (en plural)

- 3 La funció del llenguatge que predomina en una obra literària és l'estètica: se centra en el missatge i es busca crear un efecte de bellesa. Una de les maneres d'aconseguir-ho és la utilització de **figures literàries**. Compara aquests dos fragments fixant-te bé en els mots destacats i identifica les dues figures literàries, ambdues basades en l'analogia (relació de semblança per característiques comunes).

Text A	Text B
<p><i>En Hark, evidentment, n'havia informat la doctora Vyne [que l'arxiu del Santuari s'havia salvat del Cataclisme], i des d'aquell dia la tenia ben predisposada amb ell, però no podia continuar esprement aquell èxit.</i> (Pàg. 89)</p>	<p><i>En Hark es resistia a reconèixer que burxar Esperit de Cendra per obtenir-ne informació el feia sentir malament. Era un vell pàl·lid i esllanguit que a vegades semblava tan fràgil com una bombolla de sabó.</i> (Pàg. 90)</p>

- a Quina figura literària hi ha al mot destacat del text **A**? Per què?

.....

.....

- b Quina figura literària hi ha als mots destacats del text **B**? Per què?

.....

.....

- 4 La doctora Vyne, especialista reconeguda en l'estudi de matèria divina i les seves aplicacions (teofísica aplicada), s'encarrega del museu, que és a l'antiga torre de guarda. Ordena correctament les lletres i obtindràs les dues **regles d'or** que imposa al seu ajudant.

P	t	s	o		n	m	i	r	e	t		a		h	m	o	t	t	o		ò	p	r	e			
a		i	m		o	n		h	a	m'	s		e	d		r	n	e	i	t	m		a	i	.	m	
s	H	a		e	d		e	n	i	m	r	t	i	a	-	e	t		r	a	t	p	a	t	a		
e	d	s	l		s	u	t	e		i	s	a	t	c	n		o	e	g	s	;	t	n	u	c		
i	s		e	s		n	t	e'		n	r	e	p	a	s	e	t		n	,	a	g	u	l			
u	d	e	g	i	-	o	m'	h		e	d		g	s	a	.	i	e	u	d							

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 138 a la 205

- 1 Un dels fets desencadenants de l'obra és la trobada del cor de la deessa **Dama Oculta**. Completa els enunciats que expliquen el que va passar, extrets de les pàgines 138-142 del llibre.
- 1 El mar que havia engolit la es veia fosc a causa de l'ombra del penya-segat.
 - 2 [El Hark] Es va entaforar el al cap [...] i tot seguit va saltar a l'aigua de peus.
 - 3 Va anar baixant per la de pressa posant-hi alternativament una mà sota l'altra.
 - 4 Finalment la maneta va destravar-se i l'..... va quedar desbloquejada.
 - 5 A dintre hi va distingir una fosca de persona que oscil·lava [el Jelt].
 - 6 I de sobte, en el moment que el s'apoderava d'ell, va passar una cosa.
 - 7 Un batec. Una que es va sentir físicament a totes les fibres del cos.
 - 8 En Hark va mirar tot al voltant amb ànsia, buscant la causa d'aquella
 - 9 [...] s'entreveia un objecte rodó de color d'os de la mida d'una
 - 10 Mentre en Hark l'observava, aquella cosa es va arronsar un moment, i quan va tornar a la forma inicial va emetre una altra ona
- 2 En Hark estava «admirat de la recuperació miraculosa d'en Jelt». Llegeix el diàleg entre els dos nois i respon la pregunta que fa referència al fragment subratllat.

—¿Et penses que no t'estic agraït? —va prosseguir en Jelt—. Vols que m'ajupi, ¿eh?

—Ja no sé què pensar de tu, Jelt —va dir en Hark.

—T'he salvat la pell mil vegades —va dir en Jelt—. ¿N'he presumit mai? ¿T'he obligat a donar-me'n les gràcies de genolls?

—No —va dir en Hark de mala gana.

A en Jelt li agradava saber que no havies oblidat aquestes coses, però no te'n feia memòria cada dos per tres.

—És clar que no, perquè el que fan els amics és vetllar l'un per l'altre —va dir en Jelt, aparentment distès una altra vegada.

(Pàg. 163)

Creus que hi havia una veritable **amistat** entre els dos nois? Justifica la teva resposta.

.....

.....

- 3 Fixa't en els dos mots destacats del requadre, els quals apareixen al capítol en què el germanastre de la Sia Rigg, el Coram, deixa de perdre sang gràcies a les pulsacions del cor diví (pàg. 174). Respon les preguntes que es refereixen a les accepcions d'aquestes paraules al diccionari.

—Vosaltres dos —va dir la Rigg— sou els **pintes** amb més sort que he conegut.

pinta³ *m. i f.* Persona que fa malifetes habitualment. *Quin pinta!*

Es va interrompre, va remenar el **cap** i va arrufar el front.

cap *m.* Part superior del cos humà separada del tronc pel coll. *Girar el cap endarrere.*

- a Quin dels dos mots és un exemple de **polisèmia**, és a dir, un mot amb diversos significats? Com s'indica al diccionari?

.....

.....

- b Quin dels dos mots és un exemple d'**homonímia**, és a dir, dos o més mots que s'escriuen i es pronuncien igual? Com s'indica al diccionari?

.....

.....

- 4 El Hark es va apropant cada vegada més al sacerdot Aguait i tenen llargues converses. En una d'elles, Aguait demana al Hark que li expliqui un cas i el noi respon que no se li acut res, ja que té *el cap en blanc*. Els noms dels **colors** s'acostumen a associar a alguns conceptes o aspectes de la vida quotidiana. Completa les oracions amb els colors següents: blanc, blava, verd, groga, lila, rosa, negra, vermelles, grisa.

- a Si no havia fet res malament, per què l'havien inclòs en aquella llista
- b Es veia a simple vista que s'havia criat entre persones de sang
- c La novel·la sentimental també és coneguda, col·loquialment, com novel·la
- d Des de jove porta una vida i avorrida: sempre fa les mateixes coses.
- e Un llibre és un document que ajuda els lectors a comprendre un tema, resoldre o afrontar un problema o prendre una decisió.
- f Ella llegeix tota classe de diaris excepte els de premsa o sensacionalista.
- g El govern està disposat a creuar línies a l'hora de negociar els pressupostos.
- h En cas que vulguis servir una amanida saborosa, no hi posis mai un tomàquet
- i La marea, imparable, reivindica la igualtat entre homes i dones.

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 206 a la 263

- 1 L'autora va decidir que un dels protagonistes de la novel·la fos una persona sorda després que una jove lectora li ho suggerís. Tria l'acabament corresponent a les oracions que fan referència a la Sia Rigg, una **ungida pel mar** (pàg. 214-215).
- a** La Sia, filla petita de la Rigg, era molt agosarada:
- als dotze anys ja tenia la seva pròpia banda de nois i noies de la seva edat.
 - als dotze anys només es dedicava a cometre malifetes amb els seus mitjos germans.
- b** Un dia la Sia es va submergir amb un vestit de bus...
- i sortí de l'aigua amb esgarrifances de fred i símptomes d'ofegament.
 - i sortí de l'aigua amb els pulmons plens d'aigua de mar i les orelles i els ulls plens de sang.
- c** Al cap de poc temps es van adonar que era una ungida pel mar...
- perquè va acabar que no hi sentia absolutament gens.
 - perquè va acabar que no sentia pràcticament res que no fos una mena de bronzit d'abelles.
- d** La sordesa dels ungits pel mar solia ser mereixedora de respecte; la Sia...
- va aprendre a llegir els llavis i, més tard, la llengua de signes.
 - va aprendre a llegir els llavis, però es negà a estudiar la llengua de signes.

Pregunta 2

- 2 Llegeix el fragment següent del capítol 19 i marca (x) el tipus de **narrador** de l'obra. Després justifica la teva tria.

Últimament la Sia tenia la sensació que la seva mare havia deixat d'entendre-la. La Rigg se sentia orgullosa de la seva filla, i, a la seva manera agressiva i dominant, l'estimava, però no era una ungida pel mar. No habitava el món de la Sia. Al principi la Sia havia trobat a faltar la veu de la seva mare, aspra com la d'una cornella i vibrant d'energia.

(Pàg. 219)

Narrador intern (1a persona)	Protagonista	El personatge principal relata els fets.	
	Testimoni	Un altre personatge explica els fets.	
Narrador extern (3a persona)	Omniscient	Té un coneixement absolut de tot.	
	Observador	Només explica allò que pot veure i sentir.	

Es nota que és un narrador en

.....

3 En aquests moments centrals del **nus** de la novel·la ja han aparegut tots els **personatges** principals; relaciona'ls amb l'adjectiu que els caracteritza.

a Hark	1 comprensiu/iva
b Jelt	2 recelós/osa
c Sia Rigg	3 fanàtic/a
d Dotta Rigg	4 dominable
e doctora Vyne	5 prudent
f Kly	6 temible
g Aguait	7 manipulador/a
h capità Culots	8 exigent

4 Com que el Jelt ha robat la batisfera de la banda de la Rigg, el Hark i ell han de saldar el deute fent curacions en una cova del Mall del Foll; la Rigg fins i tot es planteja que adobin la seva filla, ja que té por del mar. Encercla el **sinònim** més adequat de cadascuna de les paraules subratllades del text, sempre tenint el compte el context.

—Teniu un nou pacient! —va dir alt la Rigg a en Hark quan en Hark va sortir del tendal. Darrere de la Rigg venia un dels contrabandistes més corpulents de la colla, arrossegant una persona que es debatia tot i anar amb els braços enganxats als costats. Era una persona de faccions anguloses i una cabellera imponentment llarga. Era la Sia.— És per a allò que us vaig comentar.

La Sia havia parat de cridar. Sabia que no en trauria res, perquè no acudiria ningú a auxiliar-la; però plantava cara amb una determinació muda i ferotge, enfonsant les ungles en els braços de l'home que la subjectava, clavant-li cops secs de taló a la cassoleta dels genolls i intentant aixafar-li el nas amb la nuca.

—Són aquestes manies que té ficades al cap, res més. —La Rigg va mirar la seva filla amb una ganyota de disgust i fastigueig a la cara.— Para d'esgarrapar com una gata rabiosa, Sia! Fas el ridícul i ens el fas fer a tots. Ja ets gran, per fer aquests números!

—Presenta batalla, per això —va comentar amb respecte el contrabandista que la tenia subjecta, i en Hark va pensar si devia haver-ho dit com un compliment a la Sia o a la Rigg per la filla que tenia.

(Pàg. 256)

es debatia [discutia / lluitava]

rabiosa [enfadada / preocupada]

faccions [fets / trets]

números [actuacions / xifres]

auxiliar [ajudar / vigilar]

presenta [introdueix / ofereix]

determinació [decisió / precisió]

subjecta [agafada / lligada]

manies [idees / dèries]

compliment [comentari / elogi]

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 264 a la 318

- 1 En una novel·la els episodis es van succeint i constitueixen una trama versemblant. Llegeix aquest fragment en què la doctora Vyne introdueix una novetat en l'argument que tindrà molta importància en el desenllaç de l'obra i respon la pregunta.

—T'explico això en confiança, Hark. Compto amb la teva discreció. ¿Saps el nostre magnífic arxiu? Doncs... n'he parlat als nostres amics de la Lliga. Han frisat per veure'l, és clar. I jo els he fet arribar una nota dient-los que de crèdit només en té qui paga bé, i que no esperessin que els lliurés la troballa més important de la nostra generació sense que ells em possessin una mica al corrent de les seves recerques. Com era d'esperar, aquest matí ha vingut el capità Culots a veure'm. Jo m'imaginava que arribaria estufat i molest, però... m'ha fet una **proposició**.

—¿Una **proposició de casament**? —va demanar en Hark, mirant-la fixament mentre intentava espolsar-se les inoportunes imatges que li acabaven de venir al cap.

—**No, de casament no!** —va exclamar la doctora Vyne aguantant-se el riure—. Una proposició de la Lliga de Vigilància. Han dit que no només estaven disposats a ensenyar-me el seu projecte principal, sinó que també volien que me'n fes càrrec. Posaran a la meua disposició tot el material i tots els recursos que tenen.

(Pàg. 268-269)

Què aconsegueix l'autora introduint en aquest moment un malentès de tipus **còmic**?

- 2 El protagonista, el Hark, és un **personatge rodó**, perquè viu una evolució al llarg de l'obra. Després de la desaparició de la Sia, es planteja si ell ha canviat i ho pregunta a Aguait. Llegeix el que li contesta el sacerdot i fes l'activitat.

Potser et convindria esbrinar quines parts de tu són inherents a la teua persona. ¿Qui ets?
¿Quins trets de tu mateix intentaries preservar com si t'hi anés la vida? (Pàg. 275)

Escriu un text descriptiu sobre els trets que et caracteritzen i que no voldries perdre.

- 3 Els **signes de puntuació** ajuden a comprendre adequadament els missatges. Repassa les característiques teòriques de les cometes i interpreta correctament el fragment del capítol 25 proposat com a exemple.

Cometes	Definició	Signe de puntuació que serveix per destacar una paraula o un fragment del text.		
	Tipus	Altes	“Cometes”	
		Baixes	«Cometes»	
	Usos	Citar les paraules textuais	Ell digué: «Hi estic d'acord.»	
		Indicar una paraula errònia	En català no «s'apoia» res.	
		Indicar mots d'una altra llengua	Per dinar em va fer uns «callos» boníssims.	
		Indicar un ús no habitual	Es dedica a uns «negocis» estranys.	
Emmarcar títols d'articles, notícies (Llibres en cursiva o subratllats)				

Quin dels usos de les cometes exemplifica aquest fragment en el qual el Hark es dirigeix al magatzem per agafar un tònic sedant, un altre criat li pregunta si ha vist el Kly i el noi s'ofereix a anar a buscar l'administrador del Santuari? Justifica la teva resposta.

Va córrer cap al magatzem, va obrir la porta i va quedar petrificat. La «recerca» de l'administrador havia tingut un resultat reeixit del tot inesperat.

(Pàg. 286)

- 4 La presència de la **relíquia** del cor de la Dama Oculta precipita els esdeveniments després que el Hark hagi aconseguit el tònic que buscava. Relaciona les frases de l'esquerra amb les de la dreta i recordaràs què passa a continuació (capítols 26-28).

a Un home i una dona en una barca	1 que el Jelt havia sofert transformacions.
b El Hark va entrar al tendal:	2 però el Hark el necessitava per al Jelt.
c Els guàrdies van preparar una sopa	3 van reclamar la relíquia.
d El Hark es va adonar	4 el Jelt insistia en el fet d'estar a les fosques.
e De sobte, una dotzena d'assaltants	5 va atacar els nouvinguts i els va fer fugir.
f L'ésser que havia estat el Jelt	6 van notar les pulsacions de la relíquia.
g El Hark va tornar a Nial	7 van acompanyar el Hark al Mall del Foll.
h Els sacerdots del Santuari	8 i el Hark hi va tirar el tònic sedant.
i Aguait volia destruir el cor	9 i va estar a punt de tirar el cor diví al mar.

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 319 a la 381

- 1 El sacerdot Aguait convenç el Hark que per evitar l'esclavització de la població de la Miríada els **déus** no han de tornar mai més. Encercla l'única opció correcta que hi ha en cada fragment que explica aquest diàleg (pàg. 320-227).
 - a Quan batega, l'única cosa que vol el cor diví és [preocupar-se per les persones i curar-les / devorar, xuclar i créixer].
 - b Amb cada pulsació converteix les persones en [receptacles adequats per allotjar-s'hi / éssers millorats].
 - c La [por / venjança] és l'aire dels déus: els torna poderosos.
 - d Segons Aguait, els déus eren [éssers majestuosos / uns monstres terrorífics].
 - e Contràriament al que la gent pensava, [els sacerdots tenien la situació dominada / els sacerdots no tenien cap tractat amb els déus].
 - f A mesura que creixien, la ment dels déus [s'enterbolia / s'aclaria].
 - g Per sobre de tot, els sacerdots s'esforçaven per mantenir els grans déus [separats entre ells / comunicats entre ells].
 - h Els [déus / sacerdots] van decidir que hi havia d'haver sacrificis humans.

- 2 Als capítols següents el Hark va al gabinet de la doctora Vyne a buscar-hi les seves anotacions i, com que no hi són, es dirigeix posteriorment a l'enclavament de la Lliga de Vigilància. Allí descobreix que estan construint un déu. La manera d'explicar-ho és molt dinàmica, amb expressions col·loquials com les **frases fetes**. Recorda'n la definició i relaciona les que apareixen al llibre amb el seu significat.

FRASE FETA

Expressió que presenta una alt grau de fixació, el significat de la qual no pot ser deduït del significat dels seus components. Sempre inclou un verb.

<i>arrossar-se d'espatlles</i> ('desentendre's')	<i>tocar el dos</i> ('marxar')
<i>arribar a misses dites</i> ('fer tard')	<i>tallar el bacallà</i> ('manar')
<i>posar pals a les rodes</i> ('dificultar')	<i>fer un cop de cap</i> ('decidir-se')

- [...] al cap d'un moment li va caure l'ànima als peus (pàg. 340) acabar malament
- [...] segurament no toco de peus a terra... (pàg. 348) muntar un enrenou
- [...] incapaç de resistir-se a donar-hi un cop d'ull (pàg. 355) veure la realitat
- Ja que tot se n'havia anat en orris... (pàg. 362) sorprendre's
- [...] la Sia feia uns ulls com unes taronges (pàg. 368) tenir un desengany
- «Tu sí que l'has armat ben grossa»... (pàg. 368) mirar distretament

- 3 A l'enclavament, els homes de la Lliga atrapen el Hark i el tanquen en un magatzem; allí el noi se sent culpable d'haver tret el cor diví del mar i d'haver-lo donat al Jelt («Si no l'hi hagués donat, no hauria passat res de tot això»). Després d'haver repassat els tipus d'oracions **condicionals**, completa les taules transformant les oracions proposades segons el model.

Condicional probable	<i>Si l'hi dono, no passarà res de tot això.</i>
Condicional improbable	<i>Si no l'hi donés, no passaria res de tot això.</i>
Condicional impossible	<i>Si no l'hi hagués donat, no hauria passat res de tot això.</i>

Condicional probable	
Condicional improbable	<i>Si el Hark no es distraués, s'adonaria de la presència de la Sia.</i>
Condicional impossible	

Condicional probable	<i>Si el noi i la noia col·laboren, podran escapar del magatzem.</i>
Condicional improbable	
Condicional impossible	

- 4 Fins i tot en els moments de màxima acció, l'autora inclou **figures literàries** per tal d'embellir el missatge. Fixa't en aquest fragment del capítol 34 (els homes de la Lliga estan preparant l'*Insondable* amb la intenció de portar el prototip diví al Sotamar) i explica per què hi ha una sinestèsia a les paraules destacades.

Sinestèsia: Figura literària que consisteix en una associació d'elements que provenen de camps sensorials diferents (per exemple: l'**olfacte** amb el **tacte** [«Sent de nou aquella **olor rasposa** i hidratada», Maria Aurèlia Capmany], l'**oïda** amb la **vista** [«Quin **silenci** les **ombres fan!**», Màrius Torres]...).

A través de l'estretor dels forats de la fusta van poder distingir només un petit grup d'homes aplegats al voltant d'un embalum recobert de roba de sac que hi havia al moll. [...] El carregament del submarí va prosseguir amb més celeritat encara que abans.

*La claror cendrosa de primera hora anava agafant un pàl·lid to daurat, i el mar es va tenyir d'una **blavor càlida**.*

(Pàg. 377)

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 382 a la 437

- 1 A partir d'aquest moment, els esdeveniments es precipiten: és un símptoma clar que ha començat el **desenllaç** de la novel·la. Fixa't en l'exemple següent i escriu en estil indirecte allò que diuen alguns personatges.

EXEMPLE: «Ara passaré aquestes oracions de l'estil directe a l'estil indirecte.»

→ Va dir que en aquell moment passaria aquelles oracions de l'estil directe a l'estil indirecte.

a —Per aquí al campament corren més homes de la Lliga —va dir la Sia en veu baixa...

→ La Sia va dir en veu baixa que

b —Hark —va dir la doctora Vyne amb fermesa—, te n'has d'anar ara mateix. T'ho ordeno!

→ La doctora Vyne va dir amb fermesa al Hark que

c —¿M'ajudes a aixecar-la? —va demanar en Hark a la Sia. [La doctora Vyne estava ferida]

→ El Hark va demanar a la Sia si

d —Ja t'he dit que no em pensava que el volguessin deixar anar! —va exclamar la doctora—. Jo tenia entès que el pla era tenir aquest artefacte tancat i sense consciència per sempre!

→ La doctora Vyne va exclamar que

- 2 Una de les tècniques utilitzades dins de les novel·les és **el relat dins el relat**: un personatge fa una mena de resum i explica a algú altre els últims fets esdevinguts; així s'aconsegueix que el lector ho recordi en unes poques línies. Completa les paraules del Hark adreçades al sacerdot Aguait, el qual espera a la cala on hi ha la barraca.

—La doctora Vyne i treballaven plegats per fabricar un déu. Ella es pensava que ells el tindrien dintre d'una caixa i n'anirien esporgant bocins de, com qui esquila un be. Però els de la Lliga tenien pensat per retornar a l'edat La doctora els ha descobert els plans, i ells l'han apunyalat. Han posat el cor de la Dama Oculta al seu déu, però el déu no cobrava vida com havia de ser, i l'estan duent al amb un submarí perquè així inhali més Aquí baixant per una escala hi ha un secret, molt ràpid, dissenyat per la doctora Vyne. Havia de pilotar-lo ella, però ha perdut el coneixement; de manera que... el pilotaré jo, i sortirà a els de la Lliga. (Pàg. 406)

- 3 Després que Aguait confessi que ell mateix va arrencar el cor a la Dama Oculta quan va matar-la, el submarí anomenat *Papallona de mar xisclair* comença a perseguir l'*Insondable*. Aviat arriben a la barrera de la Imploració («Zim-zam; zim-zam. La xarxa s'estén a dreta i esquerra sense que se'n vegi el final ni a una banda ni a l'altra»). Relaciona aquestes altres **onomatopeies** (mots que imiten els sons naturals) amb allò que reproduïxen.

cloc-cloc	☐	☐	evoca el soroll que fa un esternut.
catacrac	☐	☐	evoca l'ocell que piula.
quiquiriquic	☐	☐	evoca el miol d'un gat.
pum	☐	☐	evoca el soroll d'un tret.
bub-bub	☐	☐	evoca el so d'una campana.
pataplaf	☐	☐	evoca el soroll de dos xocs successius d'un mecanisme.
cric-crac	☐	☐	evoca el soroll de la topada d'una cosa.
meu	☐	☐	evoca la veu d'un gall.
atxim	☐	☐	evoca la veu de la gallina.
ning-nang	☐	☐	evoca el lladruc del gos.
piu-piu	☐	☐	evoca el soroll del trencament d'una cosa.
pam	☐	☐	evoca el soroll d'una explosió.

- 4 Les obres literàries promouen la **reflexió** dels lectors. Llegeix aquest fragment i fes l'activitat proposada. La Sia detecta que alguna cosa grossa ha travessat un eixam de meduses («Fa tota la pinta que hagin passat per aquí!», va dir amb signes); el *Papallona* arriba a un cementiri de submarins. .

Mentre en Hark hi dirigia el submergible i s'acostava a la plana plena de despulles, va anar veient-la diferent. De lluny li havia semblat un lloc petrificat, d'una quietud irreal, però de cop va començar a descobrir-hi infinitat de moviments puntuals. [...]

Aquesta faceta del mar tenia en Hark enamorat. Sempre era perillós, com demostrava aquella plana plena de derelictes, però la vida sempre hi trobava un lloc on agafar-se, on adherir-se, on arrelar. (Pàg. 426)

Explica alguna experiència negativa que hagi superat gràcies a una actitud positiva.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mentre llegim

Llegim de la pàgina 438 a la 506

- 1 Un cop aconseguen localitzar l'*Insondable*, als tres últims capítols de l'obra l'autora explica **com acaba la història**. Ordena cronològicament els fets que tens a continuació (numerant-los de l'1 al 12) segons succeeixen a les pàgines 438-482.

El Hark va distreure el déu en què s'havia convertit el Jelt nedant fins a una esquerra.

El *Papallona* va tornar a funcionar i foren rescatats per la banda de la Rigg.

Els homes de la Lliga van obligar la Sia i Aguait a sortir del *Papallona*.

Enmig d'una boira de fang, la Sia va disparar un dard al fons de la gola del déu.

El nou déu va prendre cos de mica en mica i va matar el capità Culots.

La noia va aferrar el cor i el va reduir a miques amb la culata del fusell.

El Hark es va llançar contra el déu però no el va fer miques com esperava.

Una cosa grossa i fosca va enretirar el Hark d'una empenta i va arrencar el cor.

El Hark va portar el *Papallona* darrere d'una agulla de roca perquè no els veiessin.

El noi va sortir del submarí i es va abalçar contra el cor diví per rematar-lo.

El Jelt es va posar el cor diví contra el pit i, amb força, se'l va fer entrar a la carn.

Decidiren esperar que traguessin el prototip diví de la bodega per, llavors, investir-lo.

- 2 A l'últim capítol de la novel·la hi ha un **flashback**, és a dir, un salt al passat («En Hark va escoltar [...] En Hark anava escoltant i entenent»). Resumeix el que s'hi explica i respon la pregunta.

Flashack (pàg. 471-472):

Per què creus que Frances Hardinge utilitza el *flashback* en aquest moment de l'obra?

.....

.....

- 3 A l'**epíleg** (part de l'obra que serveix de conclusió i que apareix al final del llibre) es relata com acaben els personatges de la novel·la. Completa els requadres redactant-ho amb les teves paraules.

HARK

SIA

AGUAIT

DOCTORA VYNE

- 4 Gairebé al final del llibre, l'autora ens resumeix en poques línies l'evolució que ha viscut el protagonista, el Hark. Completa el fragment de la pàgina 504 amb els verbs, substantius i adjectius que hi falten.

Ja no el v _____ com un n _____ e _____ de
l'h _____ ni com el s _____ d'en J _____, sinó com un
r _____ m _____ i v _____
que t _____ e _____ al c _____
les a _____ que e _____.

Després de llegir

- 1 Indica si les afirmacions següents són vertaderes (V) o falses (F).

	V	F
La dona del relat del Hark durant la subhasta era completament inventada.		
Quan els pares del Hark van morir, ell tenia tres anys, i es va criar a l'hospici.		
La Lliga de Vigilància afirmava defensar la Miríada d'atacs forasters.		
En Dunlin havia dit al Jelt que vigilés la seva barraca perquè se n'havia hagut d'anar.		
La Sia es resistia a «curar-se» perquè no volia que ningú li governés el cervell.		
Gràcies a les indicacions d'Aguait es van trobar els arxius dels sacerdots.		
Abans del Cataclisme, cada déu o deessa triava una illa: un «territori de caça».		
El Hark va elaborar una làmina de vidre diví, estovant-lo amb les notes del diapasó.		
Les úniques armes de la Sia van ser un fusell d'aire comprimit i una clau fixa.		
El governador va recompensar el Hark i la Sia amb una gran quantitat de diners.		

- 2 *La llum de les fondàries* és una novel·la fantàstica i d'aventures. Escribeu exemples concrets de l'obra que demostrin que pertany a aquests subgèneres.

**Novel·la
fantàstica**

**Novel·la
d'aventures**

- 3** Aquesta obra parla de diferents valors, entre els quals hi ha la cooperació, la lleialtat i la decisió. Llegeix els tres fragments següents i escriu amb quin d'aquests valors es relaciona cadascun d'ells.

TEXT A (pàg. 369)	VALOR
«Ho faré perquè s'ha de fer», va pensar. «No sé com però impediré que els déus tornin.»	
TEXT B (pàg. 407)	VALOR
–¿Algun dels dos heu estat al Sotamar? [...] Em necessiteu, creieu-me. Aquí n'hi caben tres.	
TEXT C (pàg. 331)	VALOR
Vull mantenir més temps amb vida el meu amic per mirar de trobar alguna altra manera de salvar-lo i fer-lo tornar a ser com era...	

- 4** Encercla la figura literària que s'utilitza en cada un d'aquests fragments de l'obra.

- a** Després d'una estona que se li va fer eterna, va travessar una veta blanca de roca molt visible que li va fer veure que tot just havia recorregut un terç de la lleixa... (Pàg. 33)

metàfora comparació hipèrbole sinècdoque personificació

- b** En Hark es va estirar a l'altre costat de la flassada de panxa enlaire [...] intentant rumiar algun pla. La fatiga, però, tenia altres intencions. (Pàg. 372)

metàfora comparació hipèrbole sinècdoque personificació

- c** I llavors entrarien a port, al seu port enyorat, on els gavians i els milans sobrevolaven en cercle un bosc de pals de vaixell... (Pàg. 61)

metàfora comparació hipèrbole sinècdoque personificació

- d** Es va obrir la porta, i hi van aparèixer els ulls de parpelles inflamades d'Aguait mirant per sobre de l'abrigall amb què anava tapat. (Pàg. 402)

metàfora comparació hipèrbole sinècdoque personificació

- e** Entremig hi havia arbres escarransits que creixien recargolats com nuosos signes interrogatius... (Pàg. 31)

metàfora comparació hipèrbole sinècdoque personificació

Fitxa del llibre

Títol:

Autora:

Traducció:

Il·lustració de la coberta:

Col·lecció:

Editorial: Any de publicació:

Personatges

Relaciona els personatges de l'obra amb les seves paraules.

Hark	☐	☐	«—No triguís a baixar. [...] Has d'ajudar a servir l'esmorzar.»
Jelt	☐	☐	«Els déus no eren com som nosaltres.»
Sia	☐	☐	«¿Es pot saber on dintre tens la meva batisfera?»
Aguait	☐	☐	«Una ocasió així només es presenta una vegada a la vida!»
Magdala Vyne	☐	☐	«[...] mentre ells [els déus] van ser vius nosaltres governàvem el mar.»
Kly	☐	☐	«No necessito que em facin millorar!»
Dotta Rigg	☐	☐	«[...] hauries hagut de deixar-me fer la meua vida...»
Capità Culots	☐	☐	«Ets bon mentider, i me'n cal un.»

Tema

Completa els temes de l'obra: *defensa, opressora, personal, inclusió*.

- El creixement
- La dels discapacitats.
- La de la humanitat.
- La religió no

Argument

Escriu un resum dels episodis principals de l'obra.

Valoració del llibre

Què és el que t'ha agradat més del llibre?

Què és el que t'ha agradat menys del llibre?

Escriu quatre motius pels quals recomanaries la novel·la a un amic o una amiga.

- ---
- ---
- ---
- ---

Editorial Casals
bambulector.cat